C U R T E A D E A P E L B Ă L Ţ I

Dosarul nr. 21rji-1021/2024 Judecătoria Soroca sediul Central
1-24083977-03-21rji-05092024 Judecător: Popescu Lina

D E C I Z I E
În numele Legii

14 noiembrie 2024 mun. Bălți

Colegiul penal al Curții de Apel Bălți,

În componența:
Președintele ședinței de judecată, judecătorul Ghenadie Liulca
Judecătorii Viorel Pușcaș
Oleg Moraru

a judecat în ședință de judecată în ordine de recurs recursul directorului Penitenciarului nr. 6 Soroca Viorel Țîmbaliuc declarat împotriva încheierii judecătoriei Soroca sediul Central din 12 august 2024 adoptate în limitele plângerii depuse de condamnatul Roșca Igor *****împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul-raportor, ținând cont de actele cauzei, Colegiul penal al Curții de Apel Bălți,-

C O N S T A T Ă:

La data de 30 iulie 2024 în adresa Judecătoriei Soroca sediul Central a parvenit plângerea condamnatului Roșca Igor *****împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, solicitând constatarea condițiilor de detenție inumane și reducerea pedepsei potrivit prevederilor art. 473^4 Cod de procedură penală.

Prin încheierea Judecătoriei Soroca sediul Central din 12 august 2024 a fost admisă plângerea condamnatului Roșca Igor *****împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

S-a constatat faptul că, Roșca Igor *****a fost deținut în perioada 26.03.2024-20.05.2024 în Penitenciarul nr. 11 Bălți în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale în total o perioadă de 55 zile.

S-a constatat faptul că, Roșca Igor *****a fost deținut în perioada 20.05.2024-08.08.2024 în Penitenciarul nr. 6 Soroca în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale în total o perioadă de 80 zile.

În condițiile art. 473[4] alin. (4) CPP, s-a redus pedeapsa condamnatului Roșca Igor *****cu 12 zile pentru perioada de 55 zile în care acesta s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 11 Bălți, cu calcularea a 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenție, și cu 8 zile pentru perioada de 80 zile în care acesta s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 6 Soroca, cu calcularea a 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenție, iar în total cu 20 zile.

Termenul pedepsei definitive stabilite lui Roșca Igor *****prin sentința Judecătoriei Soroca sediul Central din 26.03.2024 sub formă de închisoare pe un termen de 6 luni s-a redus cu 20 zile.

S-a obligat administrația instituției penitenciare nr.6 Soroca, potrivit art. 473[4] alin. (3) Cod de procedură penală, să înlăture condițiile precare de detenție în termen de 15 zile, după expirarea căruia instituția penitenciară informează instanța de judecată despre executarea încheierii.

Împotriva încheierii Judecătoriei Soroca sediul Central din 12 august 2024 a declarat recurs directorul Penitenciarului nr. 6 Soroca Viorel Țîmbaliuc, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a plângerii condamnatului Roșca Igor *****în partea reducerii pedepsei pentru perioada în care condamnatul s-a aflat în detenție în Penitenciarele nr. 11 Bălți nr. 6 Soroca.

În motivarea recursului s-a invocat că, în partea reducerii pedepsei pentru perioada în care deținutul s-a aflat în detenție în Penitenciarele nr. 11 Bălți și nr. 6 Soroca consideră că instanța de judecată eronat a constatat condițiile de detenție contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În acest sens, s-a relevat că prin prisma prevederilor art.473[4] CPP, instanța de judecată eronat a constatat condițiile de detenție contrare prevederilor art.3 din

Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, din motiv că prezumția absolută de încălcare a art.3 nu poate fi infirmată în mod normal decât dacă toți următorii factori sunt reuniți: 1) reducerile spațiului personal în raport cu minimul recomandat de 3 m^2 sunt scurte, ocazionale și minore; 2) ele sunt însoțite de o libertate de mișcare suficientă în afara camerei și de activități în afara camerei adecvate; 3) reclamantul este încarcerat într-o instituție care oferă, în general, condiții de detenție decente și nu este supus la alte elemente care ar putea fi considerate circumstanțe agravante ale unor condiții de detenție precare.

Astfel, consideră că celulele în Penitenciarele nr. 11 Bălți și nr. 6 Soroca corespund condițiilor de detenție și sunt amenajate conform prevederilor anexei nr.22, 23 a Statutului executării pedepsei de către condamnați.

În raport cu cele invocate, făcând referire și la poziția adoptată de Curte în cauza *CEDO Mursic c. Croației*, recurentul consideră că deținutul Roșca Igor *****nu a fost marginalizat sub nici un aspect inuman și/sau degradant, fiindu-i acordat minimul de condiții a executării detenției.

Subsecvent s-a menționat că, prin Ordinul MJ nr.150 din 10.06.2022 privind stabilirea tipurilor de penitenciare, sectoarelor de detenție create în cadrul acestora şi a capacității de deținere pentru fiecare instituție, capacitatea totală a Penitenciarului nr. 6 Soroca constituie 753 locuri, cu respectarea normei de spațiu minim de 4 m^2 pentru un deținut (la moment fiind deținuți 553 condamnați).

S-a mai remarcat și faptul că, CPT nu susține în mod vertiginos opinia că o abatere minoră de la minimul standardelor poate fi considerată, în sine, ca fiind tratare inumană şi degradantă a deținutului, atât timp cât se pot găsi şi alți factori de atenuare, cum ar fi, în special, faptul că deținuții sunt în măsură să petreacă o cantitate considerabilă de timp în fiecare zi în afara celulelor (în ateliere, cursuri sau alte activități). Criteriul poate fi apreciat prin prisma condițiilor de detenție ca fiind un tratament inuman şi degradant în cazul în care celulele sunt extrem de supraaglomerate sau, că în majoritatea cazurilor, combină o serie de elemente negative, cum ar fi: insuficiența numărului de paturi pentru toți deținuții; igiena precară; infectarea cu paraziți; ventilația, încălzirea sau lumina insuficientă; lipsa salubrizării în celule şi, în consecință, utilizarea de găleți sau sticle pentru nevoile naturii. Examinarea criteriului „spațiu acordat fiecărui deținut” prin prisma art.3 CEDO urmează a fi efectuată cumulativ cu alți factori, care contribuie la aprecierea detenției ca fiind inumană şi degradantă sau infirmarea acestui fapt.

La fel, s-a menționat și faptul că condamnatul pe parcursul deținerii sale în Penitenciarul nr. 6 Soroca nu a înaintat nici o plângere către administrația penitenciarului cu privire la neconformitatea condițiilor de detenție și nici nu a înaintat astfel de cereri (în ordine civilă) nici în instanțele naționale și nici internaționale pentru constatarea condițiilor precare în care se deține.

În temeiul art. 447 alin. (2) Cod de procedură penală, respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursului şi a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței, însă părțile nu au făcut uz de dreptul lor procedural și nu au prezentat referință, fapt ce nu împiedică instanței examinarea recursului în baza probelor anexate la dosar.

Examinând încheierea atacată prin prisma motivelor de recurs invocate, cercetând materialele cauzei, Colegiul penal al Curții de Apel Bălți consideră necesar de a respinge recursul declarat de directorul Penitenciarului nr. 6 Soroca Viorel Țîmbaliuc ca fiind nefondat reieșind din următoarele considerațiuni.

În conformitate cu art. 437 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală, pot fi atacate cu recurs alte hotărâri penale pentru care legea prevede această cale de atac.

Conform art. 448 alin. (1) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanţa de recurs.

Potrivit art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii: respinge recursul, menţinînd hotărîrea atacată, dacă recursul este nefondat.

În susținerea soluției adoptate Colegiul penal reține că, potrivit art.469 alin. (1) pct.17[1]) Cod de procedură penală, la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la constatarea condițiilor de detenție a condamnaților.

Din materialele cauzei penale instanța de fond a reținut că, prin sentința Judecătoriei Soroca sediul Central din 26.03.2024 Roșca Igor *****a fost condamnat în baza art. 264[1] alin. (4) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 6 luni.

La fel, potrivit materialelor cauzei, și anume a raportului prezentat de Penitenciarul nr. 6 Soroca, s-a constatat că Roșca Igor *****în perioada 26.03.2024-20.05.2024 s-a deținut în Penitenciarul nr. 11 Bălți, iar în perioada 20.05.2024-08.08.2024 s-a *****.

În speță, Colegiul penal reține că în plângerea înaintată s-a solicitat constatarea aflării condamnatului Roșca Igor *****în detenție în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale în Penitenciarele nr. 11 Bălți și nr. 6 Soroca, cu reducerea pedepsei.

Astfel, la soluționarea plângerii înaintate Colegiul penal reține că, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menționat în nenumărate rânduri în practica sa, inclusiv instituită în cauzele contra Moldovei, că articolul 3 al Convenției consfințește una din cele mai fundamentale valori ale unei societăți democratice. Acesta interzice, în termeni absoluți, tortura şi tratamentele sau pedepsele inumane ori degradante, indiferent de circumstanțe şi de comportamentul victimei *(cauza*

Mozer c. Republicii Moldova şi Rusiei, 23 februarie 2016, § 117; cauza Rotaru c. Moldovei, 15 februarie 2011, §30; cauza Ciorap c. Moldovei, 19 iunie 2007, § 62).

La constatarea condițiilor de detenție instanța națională va ține cont de faptul că, maltratarea trebuie să atingă un nivel minim de severitate pentru a cădea sub incidența articolului 3. Evaluarea acestui nivel minim este, prin natura lucrurilor, relativă. El depinde de toate circumstanțele cauzei, precum ar fi durata maltratării, urmările sale fizice şi psihice şi, în unele cazuri, de sexul, vârsta şi starea sănătății victimei *(cauza Irlanda c. Regatului Unit, 18 ianuarie 1978, § 162; cauza Ciorap c. Moldovei, 19 iunie 2007, § 63).*

Totodată, statul trebuie să asigure ca persoana să fie deținută în condiții care sunt compatibile cu respectarea demnității sale umane, ca modul şi metoda de executare a pedepsei să nu cauzeze persoanei suferințe sau dureri de o intensitate care să depășească nivelul de suferință inerent detenției şi că având în vedere exigențele detenției, sănătatea şi integritatea persoanei să fie în mod adecvat asigurate, printre altele, prin acordarea asistenței medicale necesare *(cauza Kudla c. Poloniei, 26 octombrie 2000, § 94).*

Atunci când sunt evaluate condițiile de detenție, trebuie luate în considerație efectele cumulative ale acestor condiții, precum şi durata detenției *(cauza Ostrovar c. Moldovei, 13 septembrie 2005, § 80).*

În acest sens, instanța de recurs reține că în cererea depusă s-a invocat că în toate penitenciarele condițiile sunt precare, cu unele mici diferențieri, și anume s-a deținut în condiții inumane și degradante, menționând că s-a deținut în celule populate de insecte parazitare, cu umiditate ridicată, pe pereți mucegai, viceul era deschis și miros urât în cameră. Nu a fost respectat spațiul locativ per condamnat de 4m^2.

Potrivit raportului administrației Penitenciarului nr. 6 Soroca se invocă că, Roșca Igor *****s-a deținut în Penitenciarele nr. 11 Bălți și nr. 6 Soroca în condiții de detenție acceptabile, care au corespuns minimului necesar, ultimul nefiind marginalizat sub nici un aspect inuman si/sau degradant.

Astfel, cu referire la condițiile de detenție din Penitenciarul nr. 11 Bălți, în raportul prezentat s-a invocat că Roșca Igor *****în perioada de timp cuprinsă între 26.03.2024 şi 03.04.2024 a fost deținut în celula nr. 32, cu suprafața totală a spațiului de detenție de 14,43 m^2, unde blocul sanitar constituie 1,48 m^2, fiind amplasat la intrare în partea dreaptă a celulei, pereţii acestuia fiind ridicaţi pînă la tavan, dotat cu ventilare artificială și cu uşă, dimensiunea geamului: 1,16 x 0,96 m, cifra deținuților a variat între 3 şi 6 persoane, iar în perioada de timp cuprinsă între 03.04.2024 şi 20.05.2024 a fost deținut în celula nr. 19, cu suprafața totală a spațiului de detenție de 29,21 m^2, unde blocul sanitar constituie 2,46 m^2, fiind amplasat la intrare în partea dreaptă a celulei, pereții acestuia fiind ridicați pînă la

tavan, dotat cu ventilare artificială și cu ușă, dimensiunile geamurilor:1,06 x 0,98 m și 1,06 x 0,94 m, cifra deținuților a variat între 7 și 14 persoane.

La fel, în raport s-a precizat că celulele corespund condițiilor de detenție, iluminarea în celule este asigurată natural prin intermediul geamurilor, precum şi artificial prin intermediul instalațiilor electrice dotate cu becuri puterea cărora e de 100W. Celulele sunt dotate cu prize la tensiunea 220W. Aerisirea în celule este asigurată prin intermediul geamurilor din celule care sînt utilate cu deschidere în două părţi şi oberliht, totodată, uşile celulelor sunt dotate cu vizor şi vizetă, care sînt folosite şi pentru aerisirea artificială a celulelor. Apa potabilă este asigurată în permanență. Celulele sînt conectate la sistemul centralizat de canalizare şi încălzire sezonieră. Pe perioada detenţiei în Penitenciarul nr. 11 Bălţi persoana vizată a fost asigurată cu toate produsele de igienă: săpun de toaletă, săpun de rufe, hârtie igienică, aparat de ras, periuţă şi pastă de dinţi, care sînt repartizate condamnaţilor. Anual este încheiat contract de prestare a serviciilor de deratizare şi dezinsecţie cu agenţi economici de profil, care prestează serviciile respective periodic şi la necesitate. Spălătoria este dotată cu o maşină de spălat pentru 27 kg de rufe, o maşină de spălat pentru 20 kg de rufe, o mașină de spălat pentru 18 kg de rufe şi o centrifugă pentru uscare a hainelor cu capacitatea de 100 kg. Pentru deținuți baia se petrece nu mai puțin de o dată pe săptămână, conform graficului stabilit. Pe perioada deținerii în Penitenciarul nr. 11 Bălți deținutului i-a fost acordată plimbare zilnică în aer liber, în conformitate cu prevederile art. 215 Cod de executare, cu o durată de cel puțin 1 oră pe zi, în locuri special amenajate, conform graficului de plimbări a deținuților.

Cât privește condițiile de detenție din Penitenciarul nr. 6 Soroca, s-a invocat faptul că Roșca Igor *****în perioada 20.05.2024-08.08.2024 a fost deținut în sectorul nr. 7, secția nr. 9, cu suprafața de 28,5 m^2 și se deținеau 8 condamnați.

La fel, în raport s-a precizat că secțiile sunt dotate cu pat, saltea, iar lenjeria de pat se distribuie la solicitarea deținutului, cu noptieră, masă, scaun. Iluminarea naturală prin intermediul geamurilor și iluminarea artificială prin intermediul becurilor tip incandescență. Ventilarea este naturală, care se efectuează prin intermediul geamurilor. Blocul sanitar este comun și separat de suprafața locativă, care este dotat cu veceu de tip turcesc. Într-o altă încăpere sunt instalate lavoare, unde deținuții au acces nelimitat pentru a se spăla pe mâini, dinți. Penitenciarul posedă de încăpere special amenajată, unde se află 2 mașini de spălat cu capacitatea de 60 kg și, respectiv, 20 kg, precum și o centrifugă. Lunar spălătoria este asigurată cu detergent. Spațiile pentru uscarea hainelor se află în zonele locative. Totodată, în încăperea dată se află și o mașină de cusut haine. Spațiile pentru uscarea hainelor se află în incinta zonelor locative în aer liber. Deținuții fac baie cu apă caldă cel puțin odată la 7 zile conform statutului executării pedepsei. Băile/dușurile sunt centralizate și se află în fiecare zonă locativă. În ziua în care fac

baie apa se încălzește cu ajutorul cazangeriei centrale sau bateriilor solare amplasate pe acoperiș. Alimentarea deținuților este asigurată cu hrană caldă de 3 ori pe zi la ore prestabilite, gratuit. Asistența medicală persoanelor deținute se acordă ori de câte ori este necesar sau la cerere de către un personal calificat. Deținuții beneficiază de tratament medical și medicamente în volumul similar celui prevăzut de programul unic al asigurării obligatorii de asistență medicală. Deținuții au loc special amenajat pentru fumat, care se ală în zonele locative.

Prin urmare, efectuând calculul suprafeței din celulă ce-i revine unui condamnat în raport cu numărul persoanelor care s-au deținut în celulă, reiese că spațiul personal revenit condamnatului Roșca Igor *****în Penitenciarul nr. 11 Bălți a variat între 1,90 m^2 până la 3,82 m^2, iar în Penitenciarul nr. 6 Soroca a fost de 3,56 m^2, însă din suprafața respectivă urmează a fi exclusă suprafața ocupată de mobilier, de paturi, fapt ce contravine Hotărârii Guvernului RM nr. 583 din 26 mai 2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați. Or, potrivit Raportului anual pentru anul 2017 și 2018 al Consiliului pentru Prevenirea Torturii, membrii Consiliului au făcut trimitere la constatările Comitetului European pentru prevenirea Torturii și Tratamentelor sau Pedepselor Inumane și Degradante, în care a fost subliniat că starea spațiului de locuit pentru deținut ar trebui de examinat nu doar prin prisma numărului de deținuți din celulele instituțiilor penitenciare la momentul dat, dar în egală măsură și ținând cont de ratele oficiale de ocupare (numărul de paturi per celulă), în baza standardului de cel puțin 4 m^2 de spațiu locativ per deținut și de a revizui, în consecință, capacitatea oficială a instituțiilor penitenciare. Spațiul ocupat de către anexele sanitare/toalete construite nu ar trebui să fie incluse în acest calcul.

Într-o altă ordine de idei, Colegiul penal constată că prima instanță corect a reținut că administrația instituției penitenciare nu a reușit să dea răspuns la pretențiile condamnatului privind prezența insectelor în celule, umiditate ridicată în celule și prezența mucegaiului pe pereți, asistența medicală insuficientă, or, instituția penitenciară în combaterea acestor afirmații nu a prezentat careva probe, în raport făcându-se referire la date cu caracter general precum că au fost încheiate contracte cu agenții economici, însă instanței nu i-au fost prezentate probe ce ar confirma efectuarea lucrărilor de deratizare și dezinfectare, precum și probe ce ar confirma respectarea nivelului de umiditate în celule.

Astfel, reieșind din situația descrisă în raportul prezentat de instituția penitenciară, este evident că Roșca Igor *****a fost deținut în Penitenciarele nr. 11 Bălți și nr. 6 Soroca în celule supraaglomerate, populate cu diferite insecte, umiditate ridicată în celule și prezența mucegaiului pe pereți, asistența medicală insuficientă.

Colegiul penal remarcă că, condițiile de detenție din Penitenciarul nr. 11 Bălți sânt integral confirmate prin raportul Consiliului pentru Prevenirea Torturii privind

vizita preventivă efectuată la Penitenciarul nr. 11 Bălți pe data de 31 octombrie 2017, unde la compartimentul „Constatări” la pct.6 a fost stipulat că: prin limitele stabilite prin ordinul MJ nr. 576 din 31.12.2014 emis în baza art. 224 Cod de Executare, plafonul de detenție al Penitenciarului nr. 11 Bălți este de 520 persoane, suprafața medie calculată conform nr. maxim admis de detenție constituie 3 m^2, ne ținându-se cont de standardul minim de 4 m^2.

La fel, în pct. 9 din Raportul menționat s-a indicat că, în penitenciar persistă problema spațiilor locative, celulelor suprapopulate şi condițiilor igienice precare, ce duc le efecte negative asupra deținuților, soldate cu altercații, iar la pct. 12 se indică neidentificarea şi punerea la dispoziția deținuților a spațiilor de uscare a hainelor.

Astfel, la compartimentul „Recomandări” s-au subliniat următoarele: 1. excluderea de către ANP transferului deținuților în Penitenciarul nr. 11 Bălți şi respectarea plafonului de deținere de 258 locuri. 3. Întreprinderea urgentă a tuturor măsurilor necesare în vederea plasării persoanelor nefumătoare în celule destinate pentru nefumători. 6. Asigurarea continuității tratamentului deținuților cu boli cronice ori infecțioase, inclusiv servicii de diagnostic şi consultații ale specialiștilor; 7. Completarea funcțiilor vacante de medic psihiatru şi terapeut în vederea asigurării accesului deținuților la asistență medicală de calitate.

Cât privește condițiile de detenție din Penitenciarul nr. 6 Soroca, acestea integral se confirmă și prin raportul Consiliului pentru Prevenirea Torturii privind vizita de monitorizare efectuată la Penitenciarul nr.6 Soroca din cadrul Administrației Naționale a Penitenciarelor la 14 decembrie 2023, unde la compartimentul „Constatări” s-a indicat că: la momentul vizitei conducerea penitenciarului nu a putut să prezinte un plan de implementare a recomandărilor anterioare ale CpPT. Nu a fost respectată recomandarea CpPT din 2019 - sistarea activității sectorului nr.8[b] din cauza condițiilor inumane şi degradante. 3. *Serviciul medical al P6 nu corespundere cu standardele naționale de funcționare şi nu dispune de autorizație sanitară şi nu este acreditat*. 4. Nu este asigurată evidența şi documentarea adecvată a leziunilor corporale la reținuți în corespundere cu Ordinul (comun) nr.77 din 31.12.2013 al Procuraturii Generale privind aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de identificare, înregistrare şi raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant; 5. Nu este asigurată confidențialitatea informației medicale a reținuților în corespundere cu legislația în vigoare; registrele cu înscrieri medicale se păstrează în acces liber (pe masa în cabinetul medical) şi au acces la ele oricine din angajați; 6. A crescut aplicarea sancțiunilor disciplinare, dintre care în 75% cazuri sunt suspendarea întrevederilor, iar 17% au fost aplicate sancțiuni prin izolare disciplinară. 7. CpPT a constatat că din recomandările precedente au fost implementate peste 35%. 8. Nu este respectată norma privind suprafața spațiului minim de detenție de 4 m.p. 9. *Există*

probleme grave privind condițiile igienice din spațiile de detenție, în multe celule fiind prezent mucegaiul. 10. Condamnații ce sunt plasați în sectorul nr.12 (ce au solicitat securitate personală) se dețin în condiții inumane şi degradante.

În asemenea împrejurări, Colegiul penal va respinge alegațiile recurentului reprezentantului Penitenciarului nr. 6 Soroca potrivit cărora pe perioada detenției sale în Penitenciarele nr. 11 Bălți și nr. 6 Soroca condamnatul Roșca Igor *****nu a fost marginalizat sub nici un aspect inuman și/sau degradant, fiindu-i acordat minimul de condiții a executării detenției, or, aceste afirmații contravin celor descrise supra.

În acest context, instanța de recurs apreciază că dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul pe parcursul detenției sale au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției şi au atins pragul de severitate contrar articolului 3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarele vizate.

La fel, instanța de recurs reține că deși de către instituția penitenciară au fost invocate un șir de argumente privind condițiile de detenție potrivit standardelor stabilite, în susținerea argumentelor date nu au fost prezentate careva probe.

În această parte instanța de fond a apreciat critic aspectele invocate de către administrația penitenciarului, nefiind fundamentate pe careva probe veridice, iar pentru a aprecia credibilitatea uneia dintre părți, în lipsa altor dovezi, instanța de judecată s-a bazat pe rapoartele organizațiilor naționale și internaționale ce țin de acest aspect și pe declarațiile condamnatului.

În acest context, instanța de recurs nu neglijează posibilitatea survenirii unor îmbunătățiri ale condițiilor de detenție în perioada ulterioară constatărilor efectuate de către aceste instituții, însă lipsa unor probe ale administrației instituției penitenciare în care s-a aflat condamnatul, care ar fi răsturnat prezumția de încălcare a condițiilor invocate de către ultimul, conduc la concluzia că alegațiile din cererea pendintă sunt parțial justificate.

În susținerea celor expuse, Colegiul penal notează dispoziția art.473^4 alin.(1) Cod de procedură penală, potrivit căreia la evaluarea condițiilor de detenție, instanța de judecată dă apreciere atât probelor prezentate de părți, cât și rapoartelor instituțiilor naționale și internaționale în domeniu.

În acest sens CtEDO a explicat că, dacă există o dispută cu privire la condițiile de detenție între părți, **nu este necesar să se constate veridicitatea fiecărui element litigios:** atunci când alegația gravă nu este respinsă de către statul pârât, poate fi conchisă încălcarea art. 3 din Convenție. Este cazul când statul este unicul care deține informații susceptibile de a confirma sau respinge alegațiile reclamantului.

Prin urmare, principiul potrivit căruia proba îi revine celui care afirmă nu se aplică întotdeauna. Faptul că statul nu prezintă aceste informații îi permite Curții să

ajungă la concluzia că alegația este una justificată *(a se vedea în acest sens cauza A. şi alţii c. Regatului Unit, 12 februarie 2009, § 132; cauza Idalov c. Rusiei, 22 mai 2012, § 98).*

La acest capitol, Colegiul penal reține că în conformitate cu art. 473^4 alin. (4) Cod de procedură penală, în cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ. Instanța de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat.

În temeiul prevederilor art. 473^2 alin. (3) Cod de procedură penală, condamnații care au fost deținuți cel puțin 10 zile în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, drepturi care reies din obligația statului de a asigura condițiile de detenție, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.

Astfel, instanța de fond a constatat că Roșca Igor *****s-a aflat în condiții de detenție contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale în Penitenciarul nr. 11 Bălți o perioadă de 55 zile, iar în Penitenciarul nr. 6 Soroca o perioadă de 80 zile.

Prin urmare, având în vedere că s-au adeverit alegațiile petentului privind condițiile inumane de detenție, luând în considerație totalitatea efectelor cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale ale condamnatului, precum şi intensitatea, gravitatea şi durata încălcării, ținând cont de principiile proporționalității şi echității, instanța de fond corect a considerat necesar, oportun şi rezonabil de a reduce pedeapsa condamnatului cu 12 zile pentru perioada de 55 zile în care acesta s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 11 Bălți, cu calcularea a 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenție, și cu 8 zile pentru perioada de 80 zile în care acesta s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 6 Soroca, cu calcularea a 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenție.

În asemenea circumstanțe, Colegiul penal conchide că prima instanță în mod întemeiat a dispus reducerea termenului pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 6 luni stabilită lui Roșca Igor *****prin sentința Judecătoriei Soroca sediul Central din 26.03.2024 cu 20 zile, în acest sens ținându-se seama de severitatea și gravitatea condițiilor de detenție contrare art. 3 din Convenție.

Astfel, Colegiul penal apreciază că remediul aplicat în speța dată este unul adecvat şi suficient, bazat pe o justă şi echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt cu o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat şi recompensa

instituită şi care va avea efectul compensatoriu proporțional circumstanțelor constatate.

În atare circumstanțe, instanța de recurs reține că instanța de fond a pronunțat o încheiere întemeiată şi motivată, iar în situația în care instanța şi-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care infirmă/afirmă acuzația, permițând părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță *(Hotărârea CtEDO Garcia Ruis versus Spania).*

Colegiul penal apreciază ca fiind declarativă afirmația recurentului precum că potrivit ordinului Ministerului Justiției nr. 150 din 10.06.2022 privind stabilirea tipurilor de penitenciare, sectoarelor de detenție create în cadrul acestora și a capacității de deținere pentru fiecare instituție, capacitatea totală a penitenciarului nr. 6 Soroca este de 753 de locuri, cu respectarea normei de spațiu minim de 4 m^2 pentru un deținut, însă la moment în penitenciar se dețin 553 condamnați, or, informația respectivă este una generală, calculată per instituție, pe când respectarea spațiului de detenție urmează a fi determinată individual pentru fiecare condamnat, ținând cont de suprafața totală a celulei, cu excluderea blocului sanitar și a mobilierului și raportată la numărul de deținuți.

Mai mult ca atât, Colegiul penal statuează că la stabilirea condițiilor de detenție care afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale nu se ține cont doar de respectarea suprafeței de detenție, ci urmează a se ține cont și de celelalte condiții de cazare, cum ar fi: accesul la lumina naturală și artificială, la ventilare, la apă potabilă, la îmbăiere, la servicii medicale de calitate, la plimbări în aer liber, etc., condiții care în prezenta cauză nu au fost respectate.

Concomitent, instanța de recurs respinge ca fiind declarativă şi lipsită de suport juridic afirmația recurentului precum că condamnatul Roșca Igor *****pe parcursul deținerii sale în Penitenciarul nr. 6 Soroca nu a înaintat nici o plângere către administrația penitenciarului cu privire la neconformitatea condițiilor de detenție și nici nu a înaintat astfel de cereri (în ordine civilă) nici în instanțele naționale și nici internaționale pentru constatarea condițiilor precare în care se deține, or, din raționamentele art. 473^2 Cod de procedură penală nu se deduce obligația deținutului de a se adresa în prealabil cu o plângere către administrația penitenciarului cu privire la neconformitatea condițiilor de detenție și nici nu prevede obligativitatea acestuia de a se adresa cu o cerere (în ordine civilă) în instanțele naționale și internaționale privind constatarea condițiilor precare de detenție.

Mai mult ca atât, Colegiul penal notează că din prevederile art. 473^2 Cod de procedură penală se constată dreptul condamnatului de a solicita cu titlu de despăgubiri reducerea pedepsei, iar în cazul în care partea neexecutată din

pedeapsă nu permite deducerea integrală a reducerii pedepsei sau perioada încălcării condițiilor de detenție este mai mică de 10 zile, în privința perioadei rămase condamnatul poate solicita despăgubire în valoare bănească.

În sensul celor descrise supra, Colegiul penal apreciază conținutul recursului declarat de către directorul Penitenciarului nr. 6 Soroca Viorel Țîmbaliuc ca fiind o expunere a dezacordului cu soluția adoptată pe caz, fără a se indica careva încălcări la emiterea soluției, ceea ce în opinia instanței de recurs nu poate servi drept temei pentru casarea sau modificarea soluției adoptate de către instanța ierarhic inferioară.

Pe motivele expuse mai sus, Colegiul penal va respinge recursul declarat de directorul Penitenciarului nr. 6 Soroca Viorel Țîmbaliuc împotriva încheierii judecătoriei Soroca sediul Central din 12 august 2024 ca fiind nefondat, menținând fără modificări încheierea adoptată de prima instanță.

În conformitate cu prevederile art.449 alin. (1) pct.1) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Recursul directorului Penitenciarului nr. 6 Soroca Viorel Țîmbaliuc declarat împotriva încheierii judecătoriei Soroca sediul Central din 12 august 2024 emise în privința lui Roșca Igor *****se respinge ca nefondat, cu menținerea încheierii în cauză fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul: Ghenadie Liulca

Judecătorii: Viorel Pușcaș

Oleg Moraru